

Svjetski dan zdravlja 2016: Svjetska zdravstvena organizacija poziva na globalnu akciju da se zaustavi rast broja oboljelih i poboljšala skrb za osobe s dijabetesom

Svjetska zdravstvena organizacija od svog osnivanja 1948. godine obilježava Dan zdravlja 7. travnja. Ove godine je Dan posvećen borbi protiv dijabetesa.

Prema izvješću Svjetske zdravstvene organizacije u svijetu živi 422 milijuna odraslih osoba oboljelih od dijabetesa, uglavnom u zemljama u razvoju. Broj ljudi koji žive s dijabetesom se gotovo učtverostručio od 1980. Čimbenici koji utječu na ovaj dramatičan porast uključuju prekomjernu tjelesnu težinu i pretilost. Kako bi se smanjili čimbenici rizika za nastanak dijabetesa potrebno je promicati važnost tjelesne aktivnosti i zdrave prehrane, te jačati nacionalne kapacitete za pomoć osobama s dijabetesom.

"Kako bi postigli napredak u zaustavljanju porasta dijabetesa moramo razmisliti o našim svakodnevnim navikama: jesti zdravo, biti tjelesno aktivan, te izbjegavati prekomjerno debljanje", kaže dr Margaret Chan, direktorica Svjetske zdravstvene organizacije. "Čak i u najsiriromašnijim državama vlade moraju osigurati ljudima mogućnost odabira zdravog načina života, te zdravstveni sustav koji će moći dijagnosticirati i liječiti osobe oboljele od dijabetesa. "

Dijabetes je kronična, progresivna, nezarazna bolest karakterizirana povišenom razinom glukoze u krvi (šećera u krvi). To se događa kada gušterača ne proizvodi dovoljno hormona inzulina koji regulira šećer u krvi, odnosno kada tijelo ne može učinkovito upotrijebiti inzulin koji proizvodi.

- prevalencija osoba oboljelih od dijabetesa u Svijetu je u porastu: 1980. je bilo 108 milijuna oboljelih (4,7%) za razliku od 2014. kada je bilo 422 milijuna oboljelih (8,5%)
- epidemija dijabetesa ima velike socioekonomske posljedice, osobito u zemljama u razvoju
- 2014. 1 od 3 odrasle osobe starije od 18 godina su imale prekomjernu tjelesnu težinu, a 1 od 10 su bile pretile
- komplikacije dijabetesa su srčani i moždani udar, zatajenje bubrega i amputacija udova; amputacija udova je 10-20 puta češća u osoba oboljelih od dijabetesa
- dijabetes je u 2012. godini uzrokovao 1,5 milijuna smrtnih slučajeva u svijetu, a povišena razina glukoze u krvi dodatnih 2,2 milijuna smrtnih slučajeva povećanjem rizika od kardiovaskularnih i drugih bolesti
- mnogi od tih smrtnih slučajeva (43%) se pojavljuju prerano, prije dobi od 70 godina, te se u velikoj mjeri mogu spriječiti kroz usvajanje politike za stvaranje podrške i okruženja za zdrav način života i bolje otkrivanje i liječenje ove bolesti
- dobra kontrola bolesti obuhvaća rano dijagnosticiranje (probir i otkrivanje komplikacija), liječenje, te intervencije za promicanje zdravog načina života

izvor: <http://www.who.int/mediacentre/news/releases/2016/world-health-day/en/>

priredila: doc.dr.sc. Senka Samardžić, dr.med. specijalist javnog zdravstva